

Tervetuloa! av Johanna Uddén

MED EN HET BASTU på hjul välkomnar konstnären Anton Wiraeus oss att ta olika platser i besittning. Han bär på idén om en levande stad och nu senast placerade han sin rullande bastu vid Lövholmen i Gröndal, i närheten av där han bor.

– Jag vill värna det fria rummet och jag är intresserad av medborgarnas delaktighet och intervention i gaturummet. Det är det min konst utgår ifrån. När det gäller bastun är det konstigt att det inte finns någon offentlig utebastu i Stockholm, trots att många vill ha det. Politikerna hade röstat ner ett medborgarförslag om en utomhusbastu vid Gröndal. Som ett alternativ finns nu min bastu som jag ställer upp då och då vid Lövholmen. Senast bjöd jag in folk att basta, bland annat via Facebook.

Den mobila upplevelsebastun som Anton Wiraeus kallar *Konstbastun* eller *Taidesauna*, kom till 2013 när han ville skapa en bastu som kunde användas vid olika tillfällen och lätt transporteras till olika platser. Det blev möjligt genom ekonomiskt stöd från Finska ungdomsförbundet och genom egna ekonomiska medel. Själva bastubyggnaden står på en bastutrailer, bastun är vedeldad och rymmer upp till tio personer. Ett omklädningsutrymme finns och lånehanddukar följer med när Anton Wiraeus gör sina nedslag.

Förutom att ställa upp bastun på improviserade platser har Anton Wiraeus även besökt platser dit han blivit inbjuden, såsom Västerås Cityfestival, Haninge kulturcentrum, Vällingby och Finlandsinstitutet i Stockholm. Bastun har också turnerat i Roslagen under ett Kulturkollo för barn. Där tog Anton Wiraeus emot skolbarn som bastade och därefter hade konstverkstad. Ibland har han bjudit på finsk tangomusik och

visat konst på bastuns väggar som, då blivit en rullande konstutställning. Vad är grejen med konst och bastu?

– Jag har en finsk mamma och är uppvuxen med att bada bastu. Hett ska det vara! I en bastu slappnar du av totalt. Det är också ett sätt att umgås och prata med personer du inte känner. Jag vill kombinera den sköna, avslappnade känslan med skapande och konstnärliga upplevelser.

Anton Wiraeus har sedan högstadiet intresserat sig för det urbana rummet. Han växte upp i Sävja under nittioalet, en period då hiphopkulturen stod högt i Uppsala. Graffitimålaren ”Ruskig” – Pärre Andreasson – startade till exempel en graffitiskola med hjälp av kommunen. Och han anordnade också en hiphop-festival i Gottsunda.

– Jag drogs till graffitin och hiphop. Jag kommer ihåg att

jag åkte tvärs över stan för att delta i breakdancekurs i Nyby eller för att gå på breakdancetjäm. I Sävja fanns inte någon som helst aktivitet för oss med intresse för hiphopkulturen!

Den unge Anton Wiraeus fann sina konstupplevelser i Uppsala på oväntade platser, som ibland var lite bortgömda. Konstmuseet var inget ställe där han fann detta, utan det var graffitin och gatukonsten som gav honom ett konstintresse och som så småningom fick honom att söka in på konstskola.

– Men först gick jag natur-media på Lundellska, jag ville jobba med händerna. Det var mycket formgivning och jag gjorde allt för hand. Alla mina idéskisser gör jag för övrigt fortfarande för hand. Efter gymnasiet flyttade jag till Stockholm, precis som många av mina gamla vänner gjorde efter

hand. Mina föräldrar bor kvar, så jag är i stan då och då, men jag ser mest konst i Stockholm. Där finns det ett stort utbud och jag känner en del andra konstnärer där.

Anton Wiraeus kom in både på konsthögskolan i Umeå och i Helsingfors. För att återknyta till sitt finska ursprung, valde han Helsingfors och han stortrivdes. Men efter utbildningen blev han inkallad till armén i Finland och då valde han att flytta tillbaka till Sverige för att slippa.

– Genom mitt intresse för konst i rummet valde jag att gå programmet Tid och plats, som fanns på konsthögskolan i Helsingfors. Där jobbade vi med installationer, ljud, video, animation och performance. Det passade mig bra.

Konst i form av gatuinstallationer är en kommentar till det

“Mina målningar, teckningar, vägs skyltar och installationer utgår ofta från staden och stadsrummet, platser som får ge uttryck för mänskliga känslor och behov. Kan en plats i staden beskriva en mänsklig känsla eller ett skriande behov? I takt med att staden kommersialiseras och byggs ut, var skapas platserna för de mänskliga möten och behov? Platser där alla från samhället kan mötas utan kommersiella medel som inträdesbiljett.”

Anton Wiraeus

offentliga rummet och aktionen är tillfällig. Därför är många av de verk Anton Wiraeus gjort endast möjliga att se på nätet. Här kan vi till exempel se hur han gör en målning genom att strö salt i olika formationer på en gata i Helsingfors. Och i videon *Ett gyllene inträde* protesterar Anton Wiraeus mot den lokalpolitiker, som ville höja priset på SL:s månadskort och jämförde höjningen med kostnaden för tre chipspåsar. Vi ser hur konstnären plankar in genom spärren och håller ut chips ur tre guldsprejade chipspåsar som han lämnar på sätena.

– Jag har även haft offentliga uppdrag. Mitt första var en gestaltning på dåvarande Heidenstamskolan 2010. Tillsammans med Viktor Rundgren gjorde jag ett verk som vi kallade *Nätverk*. Tyvärr krympte de ekonomiska förutsättningarna allt eftersom, så jag är inte helt nöjd med resultatet. Dessutom tror jag att de delar av verket som satt på taket har plockats ner.

Under Grafiktriennalen på Uppsala konstmuseum förra året fanns några runda plåtbilder med bastumotiv som stack ut i mängden. Bilderna är tryckta med reflekterande färg på vägs skyltar, en teknik som Anton Wiraeus jobbade med i ett stort gestaltungsuppdrag i Skövde för en tid sedan.

– Jag fick ett skissuppdrag av Statens konstråd, som gällde arméns motorskola i Skövde. De ville ha något hållbart och

något som anknöt till platsens funktion. Jag gjorde vägs skyltar med abstrakta motiv, tryckta i reflekterande färger. Arméns representanter gillade idén och gestaltningen *Vägledare* invigdes 2013.

Med sitt påbrå och sin utbildning blir det naturligt att Anton Wiraeus ofta ställer ut i finska sammanhang. Han nämner Finlandsinstitutets fina program *Finntastic* som går av stapeln varje kulturnatt i Stockholm. Och han bjuds ofta in till projekt i Helsingfors.

– Jag har ju många kontakter i Finland i och med att jag utbildade mig där. Det är kanske en nackdel. Men jag ställer ut i Sverige också, bland annat på Röda Sten i Göteborg och nu senast hade jag en utställning i Borlänge. Tidvis är det ekonomiskt osäkert att jobba som konstnär, därför varvar jag ofta det med att arbeta deltid på något brödjobb. Jag har börjat vänja mig vid att jobba parallellt med brödjobb och med min konst. ✨

www.antonwiraeus.se
www.facebook.com/taidesauna
instagram: artsauna

Inte störst...
men **bäst!**

• NYA TOYOTABILAR • BEGAGNADE BILAR • BILGLAS • BILLACKERING • HYRBILAR
• VERKSTAD • SKADEVERKSTAD • REKOND • RESERVDLAR • OUTLET • DÄCKHOTELL

TOYOTAUPPSALA.SE